

САДРЖАЈ

ПЕСМЕ ИЗ КЊИГЕ ПРВЕ (1898–1904)

ANTE LUCEM	9
„Нек месец сја – тамна је ноћ...”	
[Пусть светит месяц – ночь темна]	9
„Пуни месец сија на луг...”	
[Полный месяц встал над лугом]	10
„Сјај слободе моју вољу...”	
[Я стремлюсь к роскошной воле]	11
„Од сталних уморан скитања...”	
[Усталый от дневных блужданий]	12
„Где диваљ гај, јаруга снови...”	
[Есть в дикой роще, у оврага]	13
„Сја месец будан. И град шумно...”	
[Луна проснулась. Город шумный]	14
„Сањах те опет, у цвећу, а бучна сцена...”	
[Мне снилась снова ты, в цветах]	15
Гамајун, птица пророчка	
[Гамаюн, птица вещая]	16
„Ја све к блаженству. На пут сја...”	
[Я шел к блаженству. Путь блестел]	17
„Зашто ме, зашто, у мрак непостој...”	
[Зачем, зачем во мрак небытия]	18
„Памтиш ли град раздражен...”	
[Помнишь ли город тревожный]	19
Servus – Reginae	20
Мојој мајци	
[Моей матери]	21
„Све док мирним кораком газим...”	
[Пока спокойно стопою]	22
Dolor ante lucem	23
„Леганим током јесење време слеће...”	
[Медлительной чредой нисходит день осенний]	24

„Лењиви и тешки су облаци свуд...”	
[Лениво и тешко плывут облака]	25
„Ове су ноћи, а стазом истом...”	
[Сегодня в ночь одной тропею]	26
„На небу румен. Ноћ мртви свладао мук...”	
[На небе зарево. Глухая ночь мертва]	27
„И гледаћу како долази смрт...”	
[Увижу я, как будет погибать]	28
„Згасну последњи румени зрак...”	
[Последний пурпур догорал]	29
„Ти не обману, сјају бледи...”	
[Ты не обманешь, призрак бледный]	30
31. децембар 1900. године	
[31 декабря 1900 года]	31

ПЕСМЕ О ДИВНОЈ ДАМИ

Уводна	
[Вступление]	35
„Ја изађох. Земљу лагано...”	
[Я вышел. Медленно сходили]	36
„С даљњим ветром је примеса...”	
[Ветер принес издалёка]	37
„Схватих смисао твојих тежњи...”	
[Я понял смысл твоих стремлений]	38
„У великој и вечитој тишини...”	
[Всё бытие и сущее согласно]	39
„Неко шапће, па се смеје...”	
[Кто-то шепчет и смеется]	40
„Белом ноћцом месец сија...”	
[Белой почью месяц красный]	41
„Оне и звуче, оне и славе...”	
[Они звучат, они ликуют]	42
„Ја слутим Те. Иду лета незадрживо...”	
[Предчувствую Тебя. Года проходят мимо]	43
„И касно, и мрак је. Без жеља напустићу...”	
[И поздно, и темно. Покину без желаний]	44
„Иза таме, за том шумом...”	
[За туманом, за лесами]	45
„У земље су те туђе звали...”	
[Тебя в страны чужие звали]	46

„Ван града пољем се пролећу ваздух смешка...”	
[За городом в полях весною воздух дышит]	47
„Сав живот чекај – ни весника...”	
[Не жди последнего ответа]	48
„Сутони, сутони пролећни...”	
[Сумерки, сумерки вешние]	49
„Ти светлиш над највишом планином...”	
[Ты горишь над высокой горой]	50
„Зима ће проћ – видећеш те...”	
[Пройдет зима – увидишь ты]	51
„Поранићу у јутро тмурно...”	
[Встану я в утро туманное]	52
„Тихо сам кроз двери црквене...”	
[Медленно в двери церковные]	53
„Шкрипну врата. Задрхти рука тек...”	
[Скрипнула дверь. Задрожала рука]	54
„Одблесак бели, жути и црвени...”	
[Зарево белое, желтое, красное]	55
„Доћи ће дан – и нешто ће велико...”	
[Будет день – и свершится великое]	56
„Ја дуго чеках – ти касни ако...”	
[Я долго ждал – ты вышла поздно]	57
„Кд некад, ћути и – сјај под скут...”	
[Молчи, как встарь, скрывая свет]	58
„Кроз вечерњи ме сумрак мери...”	
[Вечереющий сумрак, поверь]	59
Новогодишња ноћ	
[Ночь на новой год]	60
„Лете обданице варљиве сене...”	
[Бегут неверные дневные тени]	62
„Ја сакривен у олтарском делу...”	
[Я укрыт до времени в приделе]	63
„Из келије древност сипи...”	
[Мы живем в старинной келье]	64
„К Завет-Сунцу вера јака...”	
[Верю в Солнце Завета]	65
„Ти – божји дан си. Моји сни...”	
[Ты – божий день. Мои мечты]	66
„Цео дан ме водила си...”	
[Целый день передо мною]	67

„Живот је текао спор, кô кад гатара мило...”	
[Жизнь медленная шла, как старая гадалка]	68
„Пролеће, и реком санте се крећу...”	
[Весна в реке ломает льдины]	69
„Због чудних и нових, листам странице...”	
[Станных и новых ищу на страницах]	70
„Волим у црквене дворове...”	
[Люблю высокие соборы]	71
„Чују се звона. Пролеће свуд...”	
[Слышу колокол. В поле весна]	72
„У тој улици бî некакав дом...”	
[Там – в улице стоял какой-то дом]	73
„Сретасмо се у сутона велу...”	
[Мы встречались с тобой на закате]	74
„Скривале магле те густе...”	
[Тебя скрывали туманы]	75
Поводом дедине смрти	
[На смерти деда]	76
„Ја отрок сам и свеће жежем...”	
[Я, отрок, зажигаю свечи]	77
„Кратке је речи неко викô...”	
[Говорили короткие речи]	78
„Млад сам, свеж и љубави плен...”	
[Я и молод, и свеж, и влюблен]	79
„Страшан је мраз вечери тих...”	
[Ужасен холод вечеров]	80
„Иза мрака, тамо, градска...”	
[За тёмной далью городской]	81
„Зрак низ прозор сјактао...”	
[Свет в окошке шатался]	82
„Златним долом попут вала...”	
[Золотистою долиной]	83
„У свету негде место бира...”	
[Тебя я встречу где-то в мире]	84
„Висока је, танак јој струк...”	
[Она стройна и высока]	85
Старац	
[Старик]	86
„Ја улазим у храма таму...”	
[Вхожу я в темные храмы]	87

„Тај ће дан као трен весеља...”	
[Будет день, словно миг веселья]	88
„Њега би сретали свуда...”	
[Его встречали повсюду]	89
„Распламсавају се тајне знака...”	
[Разгораятся тайные знаки]	90
„Сретнем ли Те, страшно буде...”	
[Мне страшно с Тобой встречаться]	91
„Кô жеље, све расту куће...”	
[Дома растут, как желанья]	92

РАСПУЋА (1902–1904)

„Непомично, а уз олтар Јована...”	
[Я их хранил в приделе Иоанна]	95
„Стојим усамљен душом, славим свет...”	
[Стою у власти, душой одинок]	96
„Још бледи одсјај по небу сева...”	
[Еще бледные зори на небе]	97
„За овалним столом викали сви...”	
[Все кричали у круглых столов]	98
„Она је чекала уз смртне муке...”	
[Она ждала и билась в смертной муке]	99
„Напупели цвет, тек распеван сан...”	
[Запевающий сон, зацветающий цвет]	100
„Зимски ветар заиграо низ трњак...”	
[Зимний ветер играет терновником]	101
„Је ли мирно у народу?”	
[Всё ли спокойно в народе]	102
„Ја веселе сам мисли снио...”	
[Мне снились веселые думы]	103
„Ја направих штап од дуба...”	
[Я вырезал посох из дуба]	104
А. М. Доброљубов	
[А. М. Добролюбов]	105
„У шареним сам, ритавим скутима...”	
[Я был весь в пестрых лоскутьях]	106
„Јурио по граду црни човек тај...”	
[По городу бегал черный человек]	107
„Будим се ја, кад – поље замагљено...”	
[Просыпаюсь я – и в поле туманно]	108

„Кад почех да старим, да венем...”	
[Когда я стал дряхлеть и стынуть]	109
„Њој беше петнаест. Али по звуку...”	
[Ей было пятнадцать лет. Но по стуку]	110
„У спокој да одем, када ми дође дан...”	
[Когда я уйду на покой от времен]	111
„Ту, крај камина, ти, поникнув’, сѐд...”	
[Ты у камина, склонив седины]	112
Фабрика	113
„Плаче малишан. Уз месечев сјај...”	
[Плачет ребенок. Под лунным серпом]	114
„У црном фраку међ госте навратих...”	
[Среди гостей ходил я в черном фраке]	115
Из новина	
[Из газет]	116
Статуа	
[Статуя]	118
„Крај реке болан се човек вуко, блед...”	
[По берегу плелся больной человек]	119
„Светли сну, ти ниси варка...”	
[Светлый сон, ты не обманешь	120
„Ти, мој мили, тужан ти је глас...”	
[Мой любимый, мой князь, мой жених]	122
<i>Молишве</i>	
[<i>Молитвы</i>]	123
„Покрај куле стражаримо...”	
[Сторожим у входа в терем]	123
„Ево – гробних степеница тих...”	
[Вот он – ряд гробовых ступеней]	124
 ПЕСМЕ ИЗ ДРУГИХ ЗБОРНИКА – <i>Избор</i>	
Мојој мајци	
[Моей матери]	127
„К весељу, бригама, идох по тами...”	
[Я шел во тьме к заботам и веселью]	128
Идеал и Сиријус	
[Идеал и Сириус]	129
„Кад метеж заспи у ноћима...”	
[В ночи, когда уснет тревога]	130
„О, како лудо у прозор бије”	
[О, как безумно за окном]	131

„Украј неба – звезда Омега...”	
[Окрај небес – звезда омега]	132
„Кад маса свуда кумирима пљеска...”	
[Когда толпа вокруг кумирам рукоплещет]	133
„Дан јесењи, хладан, сетни...”	
[В день холодный, в день осенний]	134
„Ти данас оде тихим кроком...”	
[Сегодня шла Ты одиноко]	135
„Расла је где су далеке горе...”	
[Она росла за дальними горами]	136
„Не жалим ни радосне, ни вреле дане...”	
[Не жаль мне дней ни радостных, ни знойных]	137
„Са срџбом се ваљале њиве...”	
[Сердито волновались нивы]	138
„Заволи тај вечни мочварни врт...”	
[Полюби эту вечность болот]	139
Песник	
[Поэт]	140
„Ти у поља оде неповратна...”	
[Ты в поля отошла без возврата]	142
„Девојка поја у црквеном хору...”	
[Девушка пела в церковном хоре]	143
Јесења слобода	
[Осенняя воля]	144
Незнанка	
[Незнакомка]	146
Слободне мисли	
[Вольные мысли]	148
О смрти	
[О смерти]	148
Над језером	
[Над озером]	152
На Северном мору	
[В Северном море]	155
На динама	
[В дюнах]	157
Монах	
[Инок]	160
Песма Фаине	
[Песня Фаины]	161
Клеопатра	
[Клеопатра]	163

„Покуца тихо. А онда звонко...”	
[Стучится тихо. Потом погромче...]	165
Случајни познаник	
[Встречной]	166
„Ти у соби седиш сам...”	
[Ты в комнате один сидишь]	167
„Пролећни дан прође без дела...”	
[Весенний день прошел без дела]	169
„Постојања је претесан рам...”	
[Кольцо существования тесно]	170
„Као из луке кад, мрачне...”	
[Как из сумрачной гавани]	171
<i>После дванаесѝ јодина</i>	
[Через двенадцать лет]	172
1. „Све исте воде блиста зрак...”	
[1. Всѣ та же озерная гладь]	172
2. „Под јовом, на мрачном тлу...”	
[2. В темном парке под ольхой]	172
3. „Кад страшни су преда ме стали...”	
[3. Когда мучительно восстали]	173
4. „Плавоока, такву те је саздао бог...”	
[4. Синеокая, бог тебя создал такой]	174
6. „Спајало нас тихо вече...”	
[6. В тихий вечер мы встречались]	174
7. „Већ се и оку смрачи споља...”	
[7. Уже померкла ясность взора]	175
8. „Све што желим да запамтим...”	
[8. Всѣ, что память сберечь мне старается]	175
„Ја сам – Хамлет. У крви хлад...”	
[Я – Гамлет. Холодеет кровь]	177
Умор	
[Усталость]	178
Подсмешљивица	
[Насмешница]	179
<i>Заклејѝва ођнем и мраком</i>	
[Заклятие огнем и мраком]	180
2. „Сретох неверну, крај двери, тамо...”	
[2. Я неверную встретил у входа]	180
4. „Ја све од смрти идем к смрти...”	
[4. Перехожу от казни к казни]	180
7. „Низ улице веје, кружи...”	
[7. По улицам метель метет]	181

<i>На ѿољу Куликовом</i>	
[На поле Куликовом]	183
1. „Шири се река. Тече, тугује лено...”	
[1. Река раскинулась. Течет, грустит лениво]	183
2. „Најдруже, над степом у поноћ стасмо...”	
[2. Мы, сам-друг, над степью в полночь стали]	184
3. „Те ноћи, кад Мамај с хордом притиште...”	
[3. В ночь, когда Мамай залег с ордою]	184
4. „Опет је због туге далеке...”	
[4. Опять с вековою тоскою]	186
5. „Опет је поље Куликово...”	
[5. Опять над поле Куликовом]	187
„Ноћ – кò ноћ, пустош улицу свила...”	
[Ночь – как ночь, и улица пустынна]	188
<i>Русија</i>	
[Россия]	189
„Те руже старинске...”	
[Старинные розы]	191
„Све подвиге, славу, јунаштва сама...”	
[О доблестях, о подвигах, о славе]	192
<i>Двојник</i>	
[Двойник]	193
<i>Јесењи дан</i>	
[Осенний день]	195
<i>Венеција</i>	
[Венеция]	196
1. „Мору сам хрлио с њом...”	
[1. С ней уходил я в море]	196
„Од ватре дим се, плавим низом...”	
[Дым от костра струею сизой]	197
„Како је тешко међ људима бит...”	
[Как тяжело ходить среди людей]	198
„Нема срећа шта више да иште...”	
[С мирным счастьем покончены счеты]	199
„Приближава се звук. И, покорна, што тишти, звуку...”	
[Приближается звук. И, покорна шмещающему звуку]	200
„Јесење вече би. Уз звук кише, стаклен и плачан...”	
[Осенний вечер был. Под звук дождя стеклянный]	201
<i>Плес смрѿи</i>	
[Пляски смерти]	202
1. „Тешко мртвацу, боже ме прости...”	
[1. Как тяжело мертвецу среди людей]	202

2. „Ноћ, улица, фењер, аптека...”	
[2. Ночь, улица, фонарь, аптека]	203
3. „Тек прозор један сјаји. Градом пусто свуд...”	
[3. Пустая улица. Один огонь в окне]	204
5. „Опет богат зао, рад...”	
[5. Вновь богатый зол и рад]	204
„Наиђе некад и такав дан...”	
[Есть времена, есть дни, когда]	206
Нова Америка	
[Новая Америка]	207
„Мила, и у овом тихом дому...”	
[Милый друг, и в этом тихом доме]	210
„Ти бй лепша од свих, верна, прелесна...”	
[Была ты всех ярче, верней и прелестней]	211
<i>Црна крв</i>	
[Черная кровь]	212
1. „У по окрета од мене стаде...”	
[1. В пол-оборота ты встала ко мне]	212
2. „Ја те гледам! И сваки се демон мој...”	
[2. Я гляжу на тебя. Каждый демон во мне]	212
3. „Ја чак и име твоје презирем...”	
[3. Даже имя твое мне презренно]	213
4. „О, не! Не желим ја да паднемо сами...”	
[4. О, нет! Я не хочу, чтоб пали мы с тобой]	213
<i>Њен долазак</i>	
[Ее прибытие]	214
1. Радници на сидришту	
[1. Рабочие на рейде]	214
Жена	
[Женщина]	216
„Без сваког стида, срца грешног...”	
[Грешить бесстыдно, непробудно]	218
„Био кишом замућен петроградски свод...”	
[Петроградское небо мутилось дождем]	219
„Од рођених у глуво лето...”	
[Рожденные в года глухие]	221
Глас из хора	
[Голос из гора]	222
„Нежност памтим, низ ваше плећи...”	
[Я помню нежность ваших плеч]	224

„Девојко мила, шта ли чараш...”	
[Милая девушка, что ты колдуешь...]	225
Јастреб	
[Коршун]	226
„Нисмо за каприце криви своје...”	
[В своих мы прихотях невольны]	227
Зинаиди Гипијус	
[З. Гиппиус]	228
„Живот стâри, благо мени...”	
[Вы жизнь по-прежнему нисколько]	229
„Јабукe су почупанe...”	
[Яблони сада вырваны]	230
<i>Два најййиса на зборнику „Седo јујиро”</i>	
[Две надписи на сборнике „Седое утро”]	231
1. „Ви суђени мени нистe...”	
[1. Вы предназначены не мне]	231
2. „Тек што ме прошло из сна прене...”	
[2. Едва в глубоких снах мне снова]	232
Пушкинском дому	
[Пушкинскому дому]	233

ПОЕМЕ

Одмазда	
[Возмездие]	237
Дванаесторица	
[Двенадцать]	282
Скити	
[Скифы]	295
Напомене	299
Александар Александрович Блок – Хронологија живота и рада	317
Лирски психологизам Александра Блока (Мелина Панаотовић)	321